

[ACTION- Empowering educators and community leaders to act on climate change]

KOLEKCJA LOKALNYCH PRAKTYK

CEDRU, Maj 2020

ACTION - Empowering educators and community leaders to act on climate change. Numer projektu: 2019-1-FR01-KA202-062201. Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

CONTENTS

1. Wprowadzenie	2
2. Benchmarking lokalnych praktyk.....	3
2.1. Podmioty świadczące usługi w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego	3
2.2. Władze lokalne	6
2.3. Organizacje pozarządowe	9

1. Wprowadzenie

W ramach projektu powstały **Ramy metodologiczne ACTION**. Zbiór ten gromadzi zestaw lokalnych praktyk usystematyzowanych dla każdego kraju partnerskiego. Wzorcowe dobre praktyki w zakresie działań na rzecz klimatu mogą pomóc organizacjom nie tylko stać się inspiracją, ale także ocenić ich własny proces działań na rzecz klimatu w porównaniu z tym, co udało się już osiągnąć innym organizacjom.

Lokalne praktyki koncentrują się na edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i kształtowaniu przez lokalne społeczności sposobu, w jaki instytucje edukacyjne, władze lokalne i organizacje pozarządowe mogą opracowywać modele działań na rzecz klimatu, podkreślać czynniki sukcesu i wyciągać wnioski.

Poniższy schemat podsumowuje lokalne praktyki w poszczególnych krajach, według trzech organizacji będących celem projektu ACTION, tj.: organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego, władze lokalne i organizacje pozarządowe.

KRAJE	DOSTAWCY VET	WŁADZE LOKALNE	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE
Cypr			
Francja			
Grecja			
Irlandia			
Polska			
Portugali			
Hiszpania			
Turcja			
UK			

2. Benchmarking lokalnych praktyk

2.1. Podmioty świadczące usługi w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego

GRECJA	Szkoła klimatyczna Be.At
Opis	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Climate School Be.At jest 28-miesięcznym projektem mającym na celu zwiększenie świadomości na temat zmian klimatycznych i zużycia energii w 80 szkołach podstawowych i średnich w administracji miasta Ateny (MoA) i jest objęta patronatem greckiego Ministerstwa Edukacji. ➤ Ma on na celu zwiększenie efektywności energetycznej w szkołach uczestniczących w programie pilotażowym (co najmniej 5% redukcja zużycia energii na szkołę) i składa się z trzech filarów: szkolenia nauczycieli, realizacji działań edukacyjnych i badań terenowych przez społeczność szkolną; kampanii uświadamiającej na rzecz ochrony środowiska i stworzenia sieci z udziałem szkół uczestniczących w programie pilotażowym oraz nowego Centrum Ekologicznego w Atenach; opracowania planu działania MoA, mającego na celu zwiększenie świadomości ekologicznej/klimatycznej w społecznościach szkolnych. 	
	
Wskaźniki sukcesu	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Innowacyjność - interaktywna i partycypacyjna metodologia, angażująca zarówno uczniów i nauczycieli ➤ Promowanie zmiany złych nawyków stosowanych w szkołach i/lub domach (np. używanie zakładek przypominających uczniom o konieczności oszczędzania prądu, organizowanie konkursów między szkołami, używanie karteczek z emotikonami do zatwierdzania lub odrzucania różnych działań, podejmowanie inicjatywy zmiany oświetlenia na bardziej przyjazne środowisku. ➤ Promowanie interakcji i współpracy pomiędzy uczniami wewnątrz szkół, uczniami z różnych szkół jak również uczniami z różnych środowisk ➤ Uczniowie pełnią rolę "ambasadorów" ochrony klimatu i oszczędzania energii w swoich społecznościach (uczestniczą w wydarzeniach, dyskusjach, zajęciach) oraz motywują sąsiednie szkoły. 	
Doświadczenia i wnioski	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budynki szkolne są jednymi z najbardziej energochłonnych budynków publicznych w Grecji. Zarówno nauczyciele jak i uczniowie często nie są świadomi, że proste działania mogą znacząco zredukować zużycie energii w budynkach, ze wszystkimi korzyściami finansowymi i środowiskowymi, które z tego wynikną. Realizacja tego projektu pokazała, że młodzi ludzie są coraz bardziej zainteresowani działaniami na rzecz ochrony klimatu i wykazali duże zaangażowanie do metodycznej pracy i przestrzegania metody edukacyjnej w celu osiągnięcia oszczędności energii. 	
Dodatkowe informacje	
<p>https://www.euki.de/en/euki-projects/climate-school-be-at-open-societies-and-schools-in-climate-protection-and-energy-transition/</p>	

IRLANDIA
Centrum Rediscovery
Opis

- Rediscovery Centre to Krajowe Centrum Gospodarki Cyrkulacyjnej w Irlandii – kreatywny ruch łączący ludzi, pomysły i zasoby w celu wspierania bardziej ekologicznego życia niskoemisyjnego
- łączy ono umiejętności i wiedzę artystów, naukowców, projektantów i rzemieślników zjednoczonych we wspólnym celu, jakim jest zrównoważony rozwój. Pracują oni w całej Irlandii ze szkołami, organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, lokalnymi władzami i rządem
- Poprzez swoją Akademię, Centrum świadczy usługi wsparcia biznesu, bazując na wiedzy o rozwoju przedsiębiorczości społecznej i koncepcji myślenia projektowego. Usługa obejmuje doradztwo w zakresie zakładania firmy, planowania gospodarki o obiegu zamkniętym, rozwoju, finansowania, dywersyfikacji i szkoleń

Wskaźniki sukcesu

- W Rediscovery Centre działają cztery przedsiębiorstwa społeczne [Rediscover – Fashion (Moda), Furniture (Meble), Paint (Malarstwo) oraz Cycling (Kolarstwo)], które tworzą możliwości szkolenia i zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych, a wszystkie dochody z ich działalności są reinwestowane w przedsiębiorstwa
- Siedziba Centrum znajduje się w odrestaurowanej kotłowni, która została opracowana jako prototyp „podręcznika 3D”- nowej koncepcji uczenia się przez doświadczenie i pierwszej tego rodzaju w Europie
- We wszystkich obszarach swojej działalności Rediscovery Centre ma na celu wprowadzanie pozytywnych zmian w zachowaniu zasobami i ich efektywności.

Doświadczenia i wnioski

- Można zrobić więcej, aby umożliwić powstanie krajowej sieci przedsiębiorstw, społeczności i organizacji pozarządowych zajmujących się gospodarką o obiegu zamkniętym, świadczących usługi w całym kraju, maksymalizujących ponowne wykorzystanie materiałów i ograniczających wytwarzanie odpadów.

Dodatkowe informacje

www.rediscoverycentre.ie

HISZPANIA
Zajęcia poświęcone glebie
Opis

- Opracowanie procesu nauczania ze studentami Wydziału Edukacji Uniwersytetu Valladolid, oraz ogólnie w środowisku uniwersyteckim, w celu realizacji programu szkolnego i społecznego w zakresie globalnego i emancypacyjnego obywatelstwa poprzez ogród ekologiczny
- Uczniowie uczą się, jak wdrażać tę naukę o klimacie, ekologii itp., w swojej przyszłej karierze zawodowej jako nauczyciele (część z nich w przyszłości będzie nauczycielami w szkołach podstawowych i ośrodkach kształcenia i szkolenia zawodowego). Cała nauka odbywa się w ogrodzie ekologicznym
- Metodologia proponowana w projekcie *“Aulas con sabor a tierra. El huerto ecológico como recurso educativo”* (Ogród jako zasób edukacyjny) ma na celu być procesem partycypacyjnym, w którym wszystkie zaangażowane osoby mogą być częścią i generować zmianę punktu widzenia rozwoju edukacyjnego i praktycznego, poprzez treningi, szkolenia, badania oraz mobilność społeczną
- Doświadczenie pedagogiczne opiera się na metodologii empirycznej, w której ogród uniwersytecki pełni rolę wążku przewodniego, dlatego też format jest proponowany dla małej grupy studentów. Ma on na celu promowanie świadomości, dogłębną różnych zagadnień związanych z rozwojem, wiedzą i projektowaniem propozycji programowych, które mogą wykorzystać jako przyszli nauczyciele do pracy w klasie z uczniami
- Kurs jest rozwijany na Uniwersytecie Valladolid (Kampus Palencia) w tamtejszym ogrodzie NGO Engineering Without Borders, a nauczyciele są z organizacji NGO Engineering Without Borders oraz Spanish League of Education and Popular Culture. Sesje trwają od lutego do maja, raz w tygodniu, plus 5 sesji w szkołach i zakładach karnych (5 godzin na sesję), które są określane podczas kursu. Łącznie 50 godzin zajęć twarzą w twarz i 25 godzin stażu.

Wskaźniki sukcesu

- Doświadczenie pedagogiczne opiera się na metodologii empirycznej, dzięki czemu proces uczenia się jest wzmocniony
- Szkolenie w zakresie tych tematów (ekologii, klimatu) jest coraz bardziej istotne dla przyszłych nauczycieli, którzy zazwyczaj nie uzyskują takiej wiedzy w ramach formalnej edukacji

Doświadczenia i wnioski

- Studenci chcą aby powstała wersja 2.0 w celu zdobycia wyższego poziomu wykształcenia i jeszcze lepszego zrozumienia

Dodatkowe informacje

<https://www.isf.es/2019/11/07/aulas-con-sabor-a-tierra-en-3-minutos/>

2.2. Władze lokalne

FRANCJA	Pozytywne terytorium energetyczne dla zielonego wzrostu
Opis	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Celem było zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat skutków zmian klimatycznych. Communauté de communes of Southern Corsica (CCSC) postanowiły podnieść świadomość dotyczącą różnych aspektów globalnych skutków zmian klimatycznych poprzez szeroko zakrojoną komunikację i ukierunkowane działania ➤ Wspólnota otrzymała dotacje na finansowanie projektów mających na celu zmniejszenie skutków emisji CO₂: elektryczne rowery rozmieszczone na terytorium projektu, stacje ładowania wszystkich pojazdów elektrycznych ➤ Wypożyczalnia rowerów elektrycznych została przetestowana w lipcu 2019 roku wśród społeczności lokalnej. Jej celem było zaoferowania alternatywnych sposobów podróżowania ➤ CCSC zdecydowała się również na wyposażenie tego obszaru w stacje ładowania wszystkich rodzajów pojazdów elektrycznych, w ramach pomocy uzyskanej dzięki uzyskaniu etykiety pozytywnego terytorium energetycznego dla zielonego wzrostu. W związku z tym w strefie piątej umiejscowiono stacje szybkiego ładowania aby wesprzeć lokalną społeczność do korzystania i poruszania się przy użyciu pojazdów napędzanych czystą energią. 	
	
Wskaźniki sukcesu	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zmiany w zachowaniu wśród lokalnej społeczności i turystów ➤ Większa świadomość konsekwencji zmian klimatu ➤ Promowanie lepszego zrozumienia planu "miękkiej mobilności" i lokalnej strategii adaptacji do zmian klimatycznych 	
Doświadczenia i wnioski	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aby wywrzeć większy wpływ, ważne byłoby upowszechnienie oferowanych usług i zwiększenie liczby rowerów, a także zaoferowanie nowych alternatywnych tras 	
Dodatkowe informacje	
<p>https://cc-sudcorse.fr/transports-equipements/transports-mobilite/velos-a-assistance-electrique.html</p>	

PORTUGALIA
Laboratorium Quarteira
Opis

- Celem jest zmobilizowanie i podniesienie świadomości społeczności lokalnej w celu przetestowania zestawu innowacyjnych, zrównoważonych i integracyjnych rozwiązań, które mogą być stosowane w przestrzeni publicznej i usługach, budynkach oraz transporcie. Ma również na celu poprawę efektywności energetycznej i środowiskowej oraz przyczynienie się do poprawy jakości życia obywateli, a także zmianę ich nawyków konsumpcyjnych i transportowych.
- Opiera się on na otwartym, innowacyjnym środowisku, w którym władze lokalne, przedsiębiorstwa handlowe i usługowe oraz organizacje pozarządowe a także obywatele współpracują w celu opracowania, prototypowania, walidacji i testowania nowych technologii i usług oraz wdrożenia ich w rzeczywistym kontekście.
- Te technologie i usługi, a co za tym idzie, zmiany w zwyczajach konsumpcyjnych i posiadaniu przez lokalną społeczność, generują znaczne zyski w zakresie efektywności energetycznej i środowiskowej budynków, przestrzeni publicznych, usług miejskich i transportu.

Wskaźniki sukcesu

- Wdrażanie rozwiązań z zakresu „miękkiej mobilności” (tworzenie ścieżek rowerowych i miejsc parkingowych; monitorowanie ruchu pieszych i rowerów; oraz tworzenie stacji ładowania samochodów elektrycznych)
- Redukcja zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych (zastąpienie konwencjonalnych opraw oświetleniowych diodami LED oraz instalacja funkcjonalnych mebli ulicznych wykorzystujących energię odnawialną)
- Zmiany behawioralne w społeczności (darmowa aplikacja umożliwiająca np. monitorowanie w czasie rzeczywistym i udział w quizach /wyzwaniach)
- Bardziej spójne, zrównoważone i świadome wykorzystanie zasobów i odzyskiwanie odpadów, tj. gospodarka o obiegu zamkniętym (stworzenie zbiórki („od drzwi do drzwi”) odpadów nadających się do recyklingu; promowanie korzystania z samochodów elektrycznych; instalacja kompaktowych pojemników na papier; czujniki do napełniania pojemników na surowce wtórne i pojemniki na odpady; stacja monitorowania pogody i jakości powietrza)

Doświadczenia i wnioski

- Aby zwiększyć jej efektywność, praktyka może być przeniesiona na inne terytoria, zwłaszcza w zakresie ciągłości obszaru interwencji, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań w zakresie transportu

Dodatkowe informacje

www.louleadapta.pt/quarteira-lab

WIELKA BRYTANIA
Projektowanie budynków– Redhill School
Opis

- Redhill School w Worcestershire jest jedną z pierwszych szkół w Anglii, które przeprowadziły ocenę wpływu zmian klimatycznych w fazie projektowania
- „UKCIP Adaptation Wizard17” był stosowany od początku procesu projektowania, ponieważ główny architekt uważał, że ryzyko zmian klimatycznych jest znaczne
- Szkoła była również nieubezpieczona: Rada okręgu zgodziła się pokryć wszystkie koszty utrzymania i napraw spowodowane przez wpływ klimatu
- Koszty modernizacji byłyby prawdopodobnie wyższe niż inwestycji w budownictwo adaptacyjne na etapie projektowania. Środki adaptacyjne chronią budynek i utrzymują komfortowe i bezpieczne środowisko nauczania w obecnych warunkach klimatycznych, jak również 60-letni projektowany okres użytkowania budynku.

Wskaźniki sukcesu

- Korzyści dla szkoły polegają głównie na zmniejszeniu wpływu szkoły na klimat
- Było mniej zakłóceń w rozkładach zajęć szkolnych (a tym samym dla rodziców i opiekunów uczniów) oraz bardziej komfortowe warunki pracy i nauki podczas ekstremalnych zdarzeń klimatycznych i w okresach stopniowych zmian klimatycznych zarówno dla pracowników, jak i dla uczniów

Doświadczenie i wnioski

- Niniejsze stadium przypadku stanowi podstawę do opracowania bardziej klimatycznych budynków edukacyjnych w całym sektorze edukacji w Zjednoczonym Królestwie na wszystkich etapach (podstawowym, średnim i wysokim). Ponieważ budynki są wymieniane, stanowi to okazję do rozważenia ich wpływu na klimat, jak również tego, jak dobrze nadają się one do tego celu

Dodatkowe informacje

<http://e-planning.worcestershire.gov.uk/swift/MediaTemp/808-14388.pdf>

2.3. Organizacje pozarządowe

CYPR	Green Dot Cypr
Opis	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Green Dot Cyprus to pierwszy na Cyprze system zbiorczej zgodności w zakresie opakowań i odpadów opakowaniowych. ➤ Organizacja powstała jako organizacja non-profit, z inicjatywy lokalnego przemysłu i Cypryjskiej Izby Przemysłowo-Handlowej (CCCI) jako organizacji parasolowej, a obecnie jej udziałowcami są przedsiębiorstwa zajmujące się pakowaniem, dystrybutorzy i producenci opakowań, a także CCCI. ➤ Organizacja współpracuje z większością przedsiębiorstw działających na Cyprze i zarządza opakowaniami w celu zapewnienia ochrony prawnej swoim członkom. 	
	
Wskaźniki sukcesu	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Do tej pory organizacja wykazała się znaczącymi wynikami, które są wysoko cenione i uznawane zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim za jakość jej pracy, a w szczególności za jej wkład w podnoszenie świadomości społecznej z zakresu ochrony środowiska 	
Doświadczenie i wnioski	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Istnieje silna potrzeba przezwyciężenia lokalnej biurokracji i wyzwań logistycznych, które się z tym wiążą, oraz umożliwienia rozpowszechniania oraz promowania inicjatywy na wyższym i bardziej integrującym poziomie. Zaangażowanie coraz większej liczby społeczności lokalnych (tj. odizolowanych wiosek) przyniesie lepsze ogólne zaangażowanie obywateli i zwiększy skuteczność działań 	
Dodatkowe informacje	
http://greendot.com.cy/en	

POLSKA
Polski Klub Ekologiczny - PKE
Opis

- Polski Klub Ekologiczny (PKE) został założony w Krakowie w 1980 roku. Jest organizacją pozarządową (non-profit) przeciwstawiającą się traktowaniu środowiska naturalnego jako bezwłaścicielskiej, bezwartościowej nieruchomości
- Polski Klub Ekologiczny jest organizacją składającą się z 16 powiatów regionalnych i kilkudziesięciu kół lokalnych; liczy około 3500 członków. Zarząd Główny Polskiego Klubu Ekologicznego znajduje się w Krakowie
- Klub powstał w obliczu zagrożenia kryzysem gospodarczym i globalną katastrofą ekologiczną. Klub wyrósł z narodowej tradycji pojmowania i umiłowania przyrody, wartości kulturowych i troski o pełnię życia ludzkiego w nieskażonym środowisku. Klub sprzeciwia się utajnieniu informacji o stanie środowiska i zdrowia ludzkiego i jako pierwszy rozwinął ideę ekorozwoju
- Polski Klub Ekologiczny skupia ludzi dobrej woli i współpracuje ze wszystkimi, którzy podzielają aspiracje do życia w czystym środowisku, a poprzez udział społeczny, w procesach planowania i realizacji globalnych i lokalnych projektów. Klub kieruje się zasadami zrównoważonego rozwoju

Wskaźniki sukcesu

- Promuje rolnictwo ekologiczne i alternatywę dla intensywnej polityki wiejskiej oraz koordynuje działalność organizacji pozarządowych w krajach bałtyckich
- Dostarcza nauczycielom, lokalnym aktywistom i rządowi najnowszej wiedzy poprzez projekty edukacyjne w zakresie ochrony środowiska
- Podnosi świadomość ekologiczną w społeczeństwie
- Wspiera rozwój edukacji ekologicznej
- Promuje przyjazny środowisku model konsumpcjonizmu
- Promuje odnawialne źródła energii

Doświadczenie i wnioski

- W tym przypadku PKE uznaje prawo każdego człowieka do życia w czystym i zdrowym środowisku jako jedną z podstawowych godności życia i stanowienia w obronie szacunku i integralności przyrody.

Dodatkowe informacje

<https://www.facebook.com/pkekrakow/>, <http://www.pke-zg.home.pl/>

TURCJA
Zero Odpadów
Description

- "Zero odpadów" to cel zdefiniowany jako filozofia zarządzania odpadami, która polega na zapobieganiu marnotrawstwu, bardziej efektywnym wykorzystaniu zasobów, analizie przyczyn powstawania odpadów, zapobieganiu lub minimalizowaniu powstawania odpadów oraz selektywnym zbieraniu i odzyskiwaniu odpadów u źródła

- System Zero Odpadów to 7-stopniowa mapa działania, składająca się z kroków, które firmy, instytucje lub organizacje powinny zastosować, aby zostać włączone do systemu Zero Odpadów
- Określenie punktów kluczowych oraz aktualnej sytuacji, planowanie (na podstawie aktualnej sytuacji przygotowany jest plan terminowy dla danej instytucji); określenie potrzeb i podaży, edukacji i świadomości (po zakończeniu dostawy sprzętu, przed złożeniem wniosku, przeprowadzane są praktyczne szkolenia i badania informacyjne dla odbiorców docelowych); wniosek (dostarczony sprzęt zbierający jest umieszczany w dogodnych miejscach w zasięgu personelu); raportowanie (zespół prowadzi monitoring w celu oceny skuteczności wniosku)

Wskaźniki sukcesu

- Wzrost świadomości: od maja 2019 r. 18 750 instytucji publicznych w Turcji zostało włączonych do projektu „zero odpadów”, segregując swoje odpady u źródła.
- Bardziej spójne, zrównoważone i świadome wykorzystanie zasobów i odzyskiwanie odpadów: w ramach realizowanego od 19 miesięcy projektu 126,1 tony papieru i tektury poddano recyklingowi, zapobiegając wycięciu 2 142 drzew, a 49 ton odpadów plastikowych poddano recyklingowi, oszczędzając 798,7 baryłek ropy naftowej. Ogółem zaoszczędzono 25,5 tony surowców dzięki recyklingowi 8,7 tony odpadów szklanych i 11,5 tony odpadów metalowych, a z 9,1 tony odpadów organicznych wyprodukowano 3,7 tony kompostu i wykorzystano je do uprawy warzyw i owoców.
- Zmiany w zachowaniu społeczności: ludzie zaczynają rozumieć, że prawie wszystkie rodzaje odpadów nadają się do recyklingu
- Większa produkcja energii: biopaliwo zostało wyprodukowane poprzez recykling zużytego oleju roślinnego, olej mineralny poprzez recykling zużytego oleju silnikowego, a surowce zostały wyprodukowane poprzez recykling odpadów elektronicznych. według dostępnych danych, zwrot z pierwszych 19 miesięcy wyniósł 807 341 kilowatogodzin energii, 3 528 metrów sześciennych wody, 1 490 metrów sześciennych powierzchni magazynowej oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 25,6 ton

Doświadczenia i wnioski

- Włączenie do projektu odpadów z gospodarstw domowych i szkół przyczyniło się do zwiększenia jego efektów, ponieważ dzieci i ich rodziny lepiej zrozumiały cel projektu

Dodatkowe informacje

<http://zerowaste.gov.tr/en/zero-waste/what-is-zero-waste>